

De plaquette aan de toegangspoort van de kasteelruïne: 80 jaar oud

Moeilijk te zien op de foto, maar aan de rechterzijde van de toegangspoort is een plaquette bevestigd (zie pijl), waarop een Latijnse tekst staat afgebeeld en tevens het wapen van de heren van Stein en een wapen met een zespuntige ster met in de schildvoet twee golven. Zowel de plaquette als de tekst intrigeert: wat staat er op, wat betekent de tekst en wanneer is het bevestigd? In de loop der jaren hebben we verschillende keren geprobeerd om een duidelijke foto van de plaquette te maken, met telkens slechts een mager resultaat. We zien bovendien, dat in de loop der jaren de tekst steeds moeilijker te lezen is.

We kwamen in het archief van pater Munsters correspondentie tegen van pater Piet Gommeren. Op 13 juni 1995 ontvangt hij een brief van pater Kees Ligtfoot MSC, docent klassieke talen in Grieks en Latijn. Hij schrijft:

"Beste Piet. Ik ben je nog altijd de vertaling schuldig van de plaquette op de ruïne van Stein.
De tekst luidt:

Quos rite Mariae testor devotos
certiora hinc fulcient auxilia

Ik zet de tekst nu volgens de Nederlandse woordvolgorde:
Certiora auxilia fulcient hinc (eos), quos testor rite Mariae (esse) devotos.

Vertaling: Meerzekere (absoluut zekere) hulp zal ondersteunen voortaan (degenen), van wie ik (de steen) getuig, dat ze terecht aan Maria zijn toegewijd".

Er wordt in de brief gerefereerd naar het jaar 1937. Pater Gommeren heeft zich afgevraagd of in dat jaar in Stein een bijzondere Mariaviering heeft plaatsgevonden, waarbij ter herinnering deze plaquette op de ruïne is aangebracht. Pater Theo Mulder heeft onderzoek gedaan en heeft een afschrift van het bedoelde feest gevonden in "De Kroniek van Missiehuis Stein", d.d. 31 mei 1937.

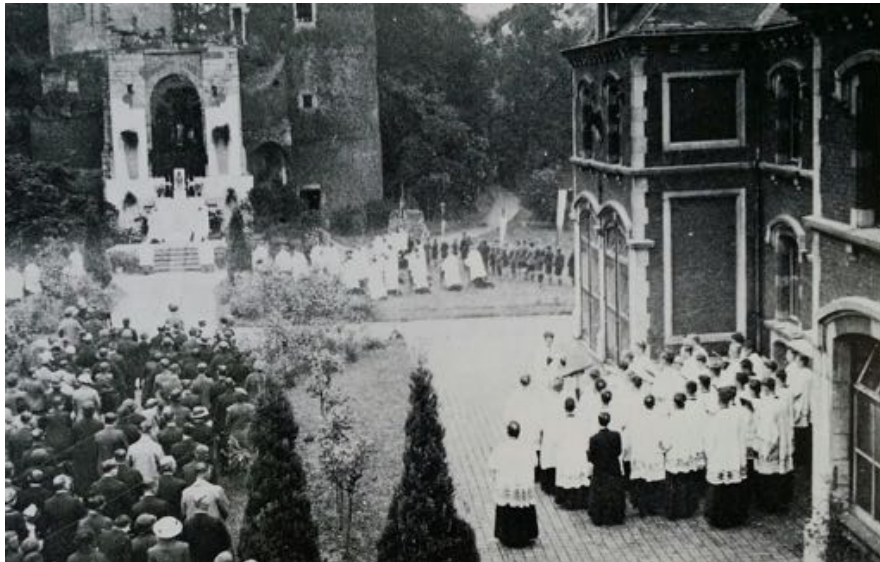
"Op deze feestdag van O.L. Vrouw werd het klooster aan Haar opgedragen. Alles was gedaan om de plechtigheid luister bij te zetten. Sommigen waren al eerder opgestaan om meer tijd te hebben voor de te nemen maatregelen.

Voor de ophaalbrug was een altaar geplaatst en de brug zelf was met doeken bespannen. Rond het altaar waren allerhande sierstruiken geplaatst, zodat het geheel een groots aanzien had. Vlaggetjes wapperden op het binnenplein dat het een lust was en toch, lezer .... was dat tevens het enige lustige, want vanaf de vroege morgen regende het reeds dat het goot.

Tot een half uur voor de plechtigheid werd er gewaagd om alles buiten plaats te laten hebben. Dat was het ideaal. Ten gunste van dit ideaal werd dan ook beslist en (nog steeds onder regen, al was het wat minder) werden de laatste voorbereidingen getroffen.

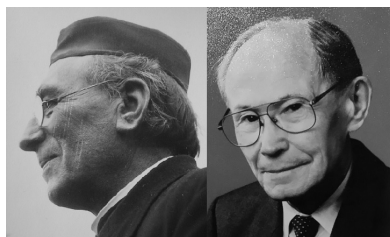
In een ommezien stond heel het binnenplein vol stoelen en Moeder Maria troonde onder de tweede boog van de ophaalbrug. Pastoor Ronken deed het plechtige Lof. P.Overste hield de preek, welke gericht was tot de 400 aanwezige mensen uit Stein en daarna tot ons. Nadien had de opdracht plaats: de kloosterfamilie knielde neer voor het altaar en wijdde zich in haar geheel toe aan Maria.

Opmerkelijk dat na 5 minuten na de aanvang der plechtigheid de regen ophield en tegen het einde brak zelfs de zon door. Voorts dient melding gemaakt van het Hammondorgel (elektrisch orgel), dat reeds enkele dagen in huis was om te demonstreren en deze gelegenheid prachtig opluisterde. Dit soort orgel beschikt over een geweldige geluidscapaciteit, kwam buiten dus goed van pas. Veel is er gediscuteerd over het nut ervan in onze kapel: feit is dat het zachte, tere geluid van een gewoon orgel niet wordt geëvenaard, wat overigens ook niet beoogd wordt. Het is een muziekinstrument sui generis".

Missiehuis Stein, 31 mei 1937

Het mag duidelijk zijn dat in de kroniek geen melding wordt gemaakt van het plaatsen van een plaquette. Pater Gommeren maakt op 20 augustus 1995 de volgende aantekening bij de stukken: "Persoonlijk getuigenis van pater Ant. Sars MSC te Neerbeek. Pater Sars was student te Stein in bovengenoemd jaar 1937 en herinnerde zich de bovenvermelde gebeurtenis nog heel goed. Hij wist ook te vertellen dat n.a.v. die toewijding aan Maria ook een plaquette was geplaatst op de ingangstoren van de ruïne en wel aan de rechterzijde, vanuit het binnenplein gezien. Hij herinnerde zich de tekst niet meer, maar wist dat ze gemaakt was door pater Willem Geerts MSC.

Paters MSC: Willem Geerts (links) en Piet Gommeren (rechts)

De hier geplaatste foto van de Mariaverering trof ik aan in 'Stein in oude ansichten, deel 2'. Bij de foto stond de volgende tekst:

"Monseigneur Lemmens, die zich gaarne een "Mariabisschop" noemde, deed er alles aan om heel het bisdom aan Onze Lieve Vrouw toe te wijden. In Stein gebeurde dat op 31 mei 1937 op het kasteelplein voor de burchtruine. De geestelijkheid, het zangkoor van de fraters van het missiehuis (reechts), parochiale jeugdverenigingen, onder anderen de verkenners op de achtergrond reehts, en vele gelovigen (ten dele op de voorgrond links) brachten hulde aan Onze Lieve Vrouw".

De wapens op de plaquette. Het ene afgebeelde wapen is overduidelijk het wapenschild van de Heren van Stein: de zeven ruiten. Het andere wapenschild toont een zespuntige ster met twee golven. Ik heb gezocht naar dit wapen en kwam een beschrijving tegen in het boek: 'Bedevaartsplaatsen in Nederland: Provincie Limburg'. Het wapen wordt genoemd onder de rubriek devotieel drukwerk (prentjes), betrekking hebbend op O.L. Vrouw Sterre der Zee in Maastricht. Onder meer wordt beschreven "... een textiel prentje, waarschijnlijk bestemd om te bevestigen op kledij. Het beeld is gehuld in een mantel en staat op een voetstuk, daaronder 'Sterre der Zee b.v.o.', daaronder weer een wapenschild met een zespuntige ster met twee golven en het devies 'Stella Duce' (collectie Breda's Museum)". Op de site van het Meertensinstituut is een gravure te zien van O.L. Vrouw Sterre der Zee te Maastricht (35x25 cm), gemaakt door M. Vroemen, uitgegeven bij het feest van O.L. Vrouw Sterre der Zee op 26 oktober 1952 (collectie gemeentearchief Maastricht). Op deze gravure is één van de afgebeelde wapen een zespuntige ster en twee golven.

Jos Drubers